

В циганската/ ромската общност *приставането на момичета* в миналото е рядкост. Ако това се случи, обикновено става на празник – най-често респондентите от Старозагорско посочват Гергьовден. „На третия ден се събират и обсъждат кой как е прекарал. Ако някой ще се жени – ще го женят. Ако някоя мома е избягала от люлката (пристанала – б.а.) се казва: „Отиде момата, не се върна“. Това е най-обсъжданото събитие, както и тези, които не са заколили агне” (м., 67 г., лахо, Стара Загора). При грастарята (сръбски цигани) и кардарашите (калайджии) от гр. Костинброд, Софийско момата приставя, когато не я дават на момчето, което тя иска или когато искат да я дадат на друг. Нарича се “пристанала”. В този случай обикновено не се прави сватба, не се плаща и често се случва случаят да бъде разгледан от мешерето. Ако родителите се сдобрят – вдигат на младите сватба, в която липсва само брачното свождане и демонстрация на доказателството за девствеността на булката. За да се пие „блага” ракия, искат младоженецът да се закълне, че той е обезчестил булката (Марушиакова 1992-в: 94).

„Ако е тя мома и му пристане, когато дойдат те тук да се погодим, тя няма да бъде вече мома, ще бъде жена и тогава давам пари толкоз, колкото аз искам. Да, на нейните родители давам” (м., 60 г., кардараши, с. Змеево, Старозагорско).

По-възрастните тракийски калайджии коментират неодобрително това, но и търсят свое обяснение на базата на традицията. „Сега момичетата като харесат някой момче отиват при него. Тая година (2010 г.) много пристанали имаме – пет. И няма „баба хакъ” – нищо не взема баща ѝ. Най-много един чифт обувки. Едно време нямаше такива работи” споделя дядо Ив. Внучката му К. е на 16 год. когато бяга от къщи и отива да живее с момче (2009 г.). При него е около четири месеца. Не е уговорена и не е направена сватба. Родителите ѝ не одобряват изборника и семейството му и се намесват. Като непълнолетна я връщат в дома си с помощта полиция. „Момчето не е добро, биеше я, тормозеше я, много слуша неговите родители. Втори път избяга при друг. Сега вече е с трети мъж – с В. За него това е първи брак. Стана вече година. Не му пречи, че е била женена. Тя е хубава, той я харесва...” споделя майка ѝ М. (начало на 2011 г.). Няколко месеца след това разбрахме от баба ѝ, че отново се е прибрала при родителите си.

4.2. Сватбата

Стремежът да станат пълноценни членове на общността и да реализират етническият жизнен модел е една от основните причини за ранните бракове в повечето цигански/ ромски групи. От друга страна, това е най-сигурният начин младите да бъдат задържани в семейството и групата и в същото време да се запази водещата роля на възрастните